

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 10.01.2020 με την εξής σύνθεση: Μαρία-Ελένη Σιδέρη - Πρόεδρος, Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου-Εισηγήτρια και Σταυρούλα Κουρή, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 2.12.2019 (ημεροχρονολογία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1482/03.12.2019 της εταιρίας «*****» με δ.τ. «*****», νομίμως εκπροσωπούμενης.

ΚΑΤΑ της ***** και της υπ' αριθμ. Κ.Γ./Δ11/Ε46995/22.11.2019 απόφασης του Υπουργού ***** με την οποία : α) τροποποιείται η υπ' αριθμ. Κ.Γ./Δ11/Ε/16416/16-5-2019 απόφαση έγκρισης πρακτικού αποσφράγισης και αξιολόγησης οικονομικών προσφορών του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της ***** στο νομό Αττικής, ως προς τις οικονομικές προσφορές των εταιρειών ***** ,***** ,***** , οι οποίες απορρίπτονται, σε συμμόρφωση με την απόφαση 692, 693/2019 της ΑΕΠΠ, β) γίνεται δεκτό το από 13-9-2019 πρακτικό (αριθμ. πρωτ. Δ11/Ε/19185) της αρμόδιας επιτροπής, γ) γίνεται δεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρείας «*****» και εν τέλει δ) αναδεικνύεται η εταιρία «*****.» ως προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης.

Της παρεμβαίνουσας εταιρίας «*****.», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την Προδικαστική Προσφυγή της, η προσφεύγουσα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που με αυτήν, κατόπιν παροχής διευκρινίσεων επί της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας «*****» και έγκρισης του από 13.09.2019 Πρακτικού, έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά της τελευταίας και αναδείχθηκε αυτή ως προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης.

2. Επειδή, με την Παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της υπόψη Προσφυγής και την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης κατά το μέρος που με αυτήν αναδεικνύεται η ίδια προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης.

3. Επειδή, με αριθ. ***** Διακήρυξη της Υπηρεσίας ***** προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός, ανοικτός, δημόσιος διαγωνισμός με αντικείμενο τον καθαρισμό των χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της ***** στο νομό Αττικής (CPV 90910000-9), με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής και συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη ποσού 1.509.677,42 € (άνευ ΦΠΑ), για το χρονικό διάστημα από 01.04.2019 έως 31.03.2022 (με πραγματική έναρξη από την εγκατάσταση του αναδόχου). Η εν λόγω Διακήρυξη απεστάλη για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 13.02.2019, καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 14.02.2019 και ομοίως αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) στις 14.02.2019, όπου έλαβε Συστημικό

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

Αριθμό*****. Η ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών διενεργήθηκε στις 21.03.2019, οπότε και διαπιστώθηκε η συμμετοχή των εξής πέντε (5) οικονομικών φορέων: της προσφεύγουσας «*****», της εταιρίας «*****», της εταιρίας «*****», της εταιρίας «*****» και της εταιρίας «*****». Κατά το στάδιο αποσφράγισης-αξιολόγησης των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών οι ως άνω προσφορές έγιναν αποδεκτές στο σύνολό τους, όπως τούτο κρίθηκε με την από 11.04.2019 Απόφαση του Υπουργού ***** (ΑΔΑ :*****), ακολούθως δε κατά το στάδιο αποσφράγισης-αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, ομοίως οι υποβληθείσες προσφορές έγιναν αποδεκτές στο σύνολό τους και κατετάγησαν σύμφωνα με κριτήριο τη χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή ως εξής : πρώτη η προσφορά της εταιρίας «*****» με τιμή προσφοράς 1.223.280,00 €, δεύτερη η προσφορά της πρώτης προσφεύγουσας εταιρίας «*****» με τιμή προσφοράς 1.230.045,84 €, τρίτη η προσφορά της εταιρίας «*****» με τιμή προσφοράς 1.313.172,00 €, τέταρτη η προσφορά της εταιρίας «*****» με τιμή προσφοράς 1.479.996,00 € και τελευταία η προσφορά της δεύτερης προσφεύγουσας εταιρίας «*****» με τιμή προσφοράς 1.498.578,84€. Ενόψει των ανωτέρω με την Κ.Γ./Δ11/Ε16416/16.05.2019 απόφαση του Υπουργού ***** εγκρίθηκε η ως άνω κατάταξη των συνδιαγωνιζόμενων εταιριών και αναδείχθηκε ως προσωρινή ανάδοχος η εταιρία «*****». Κατά της ανωτέρω απόφασης, η προσφεύγουσα άσκησε την με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 635/28.05.2019 Προδικαστική Προσφυγή, αιτούμενη την ακύρωση της υπ' αριθ. Κ.Γ./Δ11/Ε16416/16.05.2019 απόφασης, άλλως την ανάκληση ή τροποποίηση αυτής, κατά το μέρος που, όλως μη νομίμως και κατά παράβαση της Διακήρυξης, αλλά και της νομοθεσίας που διέπει τον υπό κρίση διαγωνισμό, έκρινε αποδεκτές τις μη νόμιμες οικονομικές προσφορές των εταιρειών*****, *****, *****, και*****, αν και παραβιάζουν ρητές και επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης (μη υπολογισμός του παρακρατούμενου φόρου 8%, λανθασμένα τετραγωνικά Σ/Κ και χαμηλό κόστος

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

υλικών από την εταιρεία*****), καθώς και όλως μη νόμιμα και αβάσιμα, περαιτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση ανέδειξε ως προσωρινή ανάδοχο του υπό κρίση διαγωνισμού την εταιρεία *****. Κατά της ίδιας ως άνω απόφασης, Προδικαστική Προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ άσκησε και η εταιρεία ***** , κατά το μέρος που με αυτήν έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρίας «*****», η οποία και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης, αν και αυτή παραβιάζει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας ως προς το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος, καθώς και σχετικά με την σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς, στην οποία η ανωτέρω εταιρεία συμπεριέλαβε εσφαλμένο (κατώτερο του νομίμου) ωρομίσθιο. Στις 29.05.2019, η αναθέτουσα αρχή, απαντώντας στην από 15.05.2019 επιστολή της προσφεύγουσας την ενημέρωσε ότι δεν έχει υπολογιστεί από τις συμμετέχουσες εταιρείες, ξεχωριστά, δαπάνη για το χαρτί υγείας και το υγρό καθαρισμού χειρών, όπως και των άλλων υλικών καθαριότητας. Η δαπάνη τους, αντιθέτως, περιλαμβάνεται στον συνολικό προϋπολογισμό. Εν συνεχεία, επί των ανωτέρω προδικαστικών προσφυγών, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 692,693/20.06.2019 απόφαση του 3ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, η οποία έκανε δεκτή την προσφυγή της εταιρείας ***** και εν μέρει δεκτή την προσφυγή της προσφεύγουσας και ως εκ τούτου ακύρωσε την με αριθ. Κ.Γ./Δ11/Ε16416/16.05.2019 απόφαση του***** , κατά το μέρος που έγιναν αποδεκτές οι οικονομικές προσφορές των εταιριών «*****», «*****», «*****» και τέλος, ανέπεμψε στην αναθέτουσα αρχή, κατά το μέρος που αφορά στην οικονομική προσφορά της εταιρίας «*****» για την παροχή διευκρινίσεων επί της προσφοράς της κατά το σκεπτικό της οικείας απόφασης. Στις 31.05.2019, απαντώντας στο από 23.05.2019 ερώτημα της προσφεύγουσας, η αναθέτουσα αρχή την ενημέρωσε ότι ο αριθμός των υπαλλήλων που υπηρετούν στις εγκαταστάσεις της ***** εκτιμάται περίπου στους 1.380. Ακολούθως, στις 04.07.2019 η αναθέτουσα αρχή, σε συμμόρφωση με την υπ'αριθ. 692,693/20.06.2019 απόφαση του 3ου Κλιμακίου

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

της ΑΕΠΠ, κάλεσε με το υπ' αριθ. πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε 25636 έγγραφό της την εταιρία «*****.» σε παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το ύψος του κόστους αναλωσίμων της προσφοράς της, οι οποίες διευκρινίσεις παρασχέθηκαν από την τελευταία με το από 12.07.2019 έγγραφό της. Εν συνεχεία, στις 16.07.2019, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον της αναθέτουσας αρχής αίτημα για την αποστολή των κατατεθειμένων διευκρινίσεων της εταιρείας «*****.» Σε απάντηση του ανωτέρω αιτήματος, στις 01.08.2019 η αναθέτουσα αρχή της γνωστοποίησε ότι επί του παρόντος το αίτημά της δεν μπορεί να ικανοποιηθεί, έως την ολοκλήρωση της επεξεργασίας των ως άνω στοιχείων από τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας αρχής. Στις 16.07.2019 δε, η εταιρεία ***** κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών αίτηση αναστολής, αιτούμενη την αναστολή της υπ' αριθμ. 692,693/20.06.2019 απόφασης του 3ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σχετικά με την αποδοχή της προδικαστικής προσφυγής λόγω μη υπολογισμού του παρακρατούμενου φόρου 8%. Η ως αίτηση αναστολής απορρίφθηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. 268/22.08.2019 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Στις 22.11.2019 εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε στα ενδιαφερόμενα μέρη η προσβαλλόμενη υπ' αριθ. Κ.Γ./Δ11/Ε 46995/22.11.2019 απόφαση της αναθέτουσας αρχής με θέμα: «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. Κ.Γ./Δ11/Ε/16416/16-5- 2019 απόφασης έγκρισης πρακτικού αποσφράγισης και αξιολόγησης οικονομικών προσφορών του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της ***** στο νομό Αττικής.», δυνάμει της οποίας: 1) τροποποιήθηκε η υπ' αριθμ. Κ.Γ./Δ11/Ε/16416/16-5-2019 απόφαση έγκρισης πρακτικού αποσφράγισης και αξιολόγησης οικονομικών προσφορών του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της ***** στο νομό Αττικής, ως προς τις οικονομικές προσφορές των εταιρειών ***** , ***** , ***** , τις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε, σε συμμόρφωση με την απόφαση 692, 693/2019 της ΑΕΠΠ, 2) έγινε αποδεκτό το από 13-9-2019 πρακτικό (αριθμ.

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

πρωτ. Δ11/Ε/19185) της αρμόδιας επιτροπής, 3) έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρίας «*****», 4) πρώτη στον πίνακα κατάταξης αναδείχθηκε η εταιρία «*****» και δεύτερη η εταιρεία μας και 5) προσωρινή ανάδοχος του υπό κρίση διαγωνισμού αναδείχθηκε η εταιρία «*****», η οποία κλήθηκε εντός 10 ημερών να υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Τέλος, κατόπιν του από 22.11.2019 αιτήματος της προσφεύγουσας για την κοινοποίηση του εγγράφου διευκρινίσεων της εταιρίας «*****», η αναθέτουσα αρχή στις 25.11.2019 κοινοποίησε σε αυτήν το σχετικό έγγραφο.

4. Επειδή, έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό *****), ποσού 7.548,39 €, το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% επί της προϋπολογισθείσας αξίας της δημοπρατούμενης σύμβασης.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του (υπηρεσίες) και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του ύψους 1.509.677,42 € χωρίς ΦΠΑ, ήτοι ανώτερης αξίας των 60.000 €, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ.1 του Ν.4412/2016, όπως και του χρόνου αποστολής προς δημοσίευσή του, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., και συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω Προδικαστική Προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

6. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ.α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερόμενους στις 22.11.2019, οπότε και έλαβαν γνώση αυτής οι συμμετέχοντες, και η Προδικαστική Προσφυγή ασκήθηκε στον

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 02.12.2019, ήτοι εντός της νόμιμης δεκαήμερης προθεσμίας.

7. Επειδή, η προσφεύγουσα θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της για την άσκηση της υπό κρίση Προσφυγής στο γεγονός ότι κατά τους ισχυρισμούς της η οικονομική προσφορά της προσωρινής αναδόχου «*****», κατόπιν και της παροχής διευκρινίσεων, θα έπρεπε να έχει απορριφθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή, με συνέπεια την ανάδειξη της ίδιας της προσφεύγουσας ως προσωρινής αναδόχου της δημοπρατούμενης σύμβασης καθότι η προσφορά της κρίθηκε ως η μοναδική έτερη νομίμως υποβληθείσα προσφορά.

8. Επειδή, επομένως, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή παραδεκτά και νόμιμα φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 3ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1 και 360 του Ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017.

9. Επειδή, με την υπό κρίση Προσφυγή της, η προσφεύγουσα προσβάλλει ως μη νόμιμη την οικονομική προσφορά της προσωρινής αναδόχου «*****», η οποία κατά τους ισχυρισμούς της συνιστά ανεπίτρεπτα και αδικαιολόγητα υπερβολικά χαμηλή προσφορά, δεδομένου ότι το ποσό που η προσωρινή ανάδοχος έχει δηλώσει στην προσφορά της για την κάλυψη των αναλωσίμων των υπό ανάθεση υπηρεσιών δεν επαρκεί για την πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης, σε ποσότητα αναλωσίμων, καθαριστικών, σάκων απορριμμάτων κλπ, και στην πλήρη κάλυψη/καθαριότητα των ρητά υπολογισμένων επιφανειών, που απαιτεί η διακήρυξη. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα αντικρούει τις διευκρινίσεις που έδωσε η προσωρινή ανάδοχος «*****», υποστηρίζοντας ότι αυτές ουδόλως δικαιολογούν την απολύτως μη νόμιμη, ασυνήθιστα χαμηλή οικονομική προσφορά της, και προς τούτου αναφέρεται με την προσφυγή της αναλυτικά στο κόστος των απορρυπαντικών καθαρισμού δαπέδων, στο κόστος για χαρτικά και κρεμοσάπουνο, στο κόστος για απορρυπαντικά WC και στο κόστος για σάκους απορριμμάτων,

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

καταλήγοντας ότι η προσωρινή ανάδοχος «*****» δεν κατάφερε με τις διευκρινίσεις της να αποδείξει ότι η οικονομική προσφορά της δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Ειδικότερα, αναφορικά με το κόστος των απορρυπαντικών καθαρισμού δαπέδων, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι από τις διευκρινήσεις της προσφοράς της εταιρείας «*****» προκύπτει ότι το μηνιαίο σύνολο τετραγωνικών των δαπέδων εκτός των wc προς καθαρισμό είναι 1.029.429 m² και ότι η τελευταία θα χρησιμοποιήσει 217,60 lt/μήνα από το προϊόν TASKI SPRINT FLOWER σε διάλυμα 0,5%, γεγονός το οποίο είναι απολύτως ψευδές, καθώς οι τεχνικές προδιαγραφές του προϊόντος επιδέχονται αραίωσης από 1.5% έως 2%, και σε καμία περίπτωση 0,5%. Ως εκ τούτου προκύπτει ότι η συνδιαγωνιζόμενη εταιρία υπολογίζει το συγκεκριμένο υλικό καθαριότητας με διάλυμα 0,5% προϊόντος σε νερό, πλην όμως αν καθαρίζει με τέτοια αναλογία προϊόντος σε νερό τότε λαμβανομένων υπόψιν των τεχνικών προδιαγραφών του προϊόντος δεν θα καθαρίζει καθόλου. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν υποχρεωθεί η «*****» να καθαρίζει με το ορθό και προβλεπόμενο από τον κατασκευαστή του καθαριστικού ποσοστό διαλύματος, δηλαδή αυτό του 1,5%-2% και όχι το 0,5% που δήλωσε στην οικονομική του προσφορά (με τις Διευκρινίσεις της), τότε το κόστος που έχει ήδη δηλώσει η «*****» για τον καθαρισμό των χώρων με αυτό το καθαριστικό δεν επαρκεί για τον πλήρη καθαρισμό όλων των χώρων, καθόσον η εταιρία «*****» έχει υπολογίσει το κόστος του καθαριστικού αυτού με χρήση αυτού σε μικρότερη αναλογία (0,5%) από την προβλεπόμενη από το ίδιο το καθαριστικό προϊόν αναλογία (1,5%-2%), δηλαδή έχει υπολογίσει λιγότερη ποσότητα καθαριστικού από αυτή που θα απαιτηθεί πραγματικά και μαθηματικά αποδεδειγμένα για τον καθαρισμό των χώρων της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα εκθέτει απλούς μαθηματικούς υπολογισμούς προκειμένου να αποδείξει πως χρησιμοποιώντας τις σωστές αναλογίες διαλύματος στο συγκεκριμένο απορρυπαντικό, οι ποσότητες του συγκεκριμένου απορρυπαντικού και συνεπώς το κόστος που υπολογίζει για αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών καθαρισμού της

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

δημοπρατούμενης σύμβασης. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι λαμβάνοντας υπόψιν την ελάχιστη δοσολογία 200ml/10ltr νερού ανά κουβά, προκύπτει το διάλυμα του μήνα ως εξής :

Ποσότητα/μήνα	Προιον νενικού καθαρισμού	Αδουαλυτο προϊόν σύμφωνα με τις διευκρινήσεις της εταιρείας AN AX	ΔΙΑΛΥΜΑ	Κόστος προϊόντος σύμφωνα σύμφωνα με ης διευκρινήσεις της εταιρείας *****
217,60 It	TASKI SPRINT FLOWER/ 20ml σε 1 It νερό	217,60 ltr / μήνα	10.880 LT/μήνα	441,72 €

Εν προκειμένω, 30 άτομα θα καθαρίζουν με 10.880 lt μήνα 1.029.429 m2!! Δηλαδή, α) με 10.880 lt διάλυμα το μήνα /1.029.429 m2 το μήνα = 0,010568 lt προϊόν καθαρισμού σε διάλυμα ανά τετραγωνικό μέτρο το μήνα. β) 10.880 lt διάλυμα το μήνα /26*ημέρες μέσος όρος ημερών, όπως αναφέρεται στην σελ. 38, ως κάτωθι (συμπεριλαμβάνονται οι ημέρες καθαριότητας το σ/κ) = 418,46 lt την ημέρα διαλύματος /30 άτομα που δουλεύουν = 13,95 lt διαλύματος ανά άτομο / ημέρα. γ) 1.029.429 m2 μηνιαία προς καθαρισμό /30 άτομα = 34.314,30 m2 ανά άτομο το μήνα /26 ημέρες μέσος όρος = 1.319,78 m2 προς καθαρισμό ανά άτομο ανά ημέρα με έναν κουβά 13,95 lt διάλυμα. Ενόψει των ανωτέρω, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η οικονομική προσφορά της «*****» για το συγκεκριμένο προϊόν προφανώς και αποδεδειγμένα δεν επαρκεί για να καλύψει τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης, με βάση το προβλεπόμενο διάλυμα αυτού σε νερό και με βάση τα τετραγωνικά μέτρα που απαιτεί η διακήρυξη να καθαρίζονται από συγκεκριμένο αριθμό ατόμων, δεδομένου ότι δεν επαρκεί ένας κουβάς 13,95 lt για να καθαριστούν 1.319.78 m2 ανά άτομο ανά ημέρα, το οποίο δηλώνει η ***** στην οικονομική της προσφορά με τα ποσά και τις ποσότητες που προβλέπει και σύμφωνα με το προβλεπόμενο από τον κατασκευαστή του καθοριστικού διαλύμα. Εν συνεχεία, αναφορικά με τα χαρτικά και το κρεμοσάπουνο, λαμβανομένου υπόψιν του κόστους των 151,73 ευρώ/μήνα για χαρτικά και κρεμοσάπουνο που δηλώνει με τις διευκρινίσεις της η εταιρία «*****.» και

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

του συνολικού αριθμού των εργαζομένων στην *****, οι οποίοι ανέρχονται στους 1.380, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εταιρία «*****» εντελώς παραπλανητικά δεν ξεχωρίζει στην προσφορά της το κόστος για κρεμοσάπουνο και για χαρτικά. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, με την έναρξη της σύμβασης ο ανάδοχος θα πρέπει να εφοδιάσει τους μηχανισμούς των κρεμοσάπουνων σε 52 τουαλέτες, και έστω ότι ο εφοδιασμός γίνεται με ένα λίτρο σε κάθε wc, ήτοι $52 \text{ lt} * 1,904 \text{ €}$ το κόστος του λίτρου (τιμή κατόπιν έκπτωσης από την εταιρεία*****), δηλ. $52 \text{ lt} * 1,904\text{€} = 99,01\text{€}$ και έστω = $1.188,12 \text{ €}$ για ένα έτος * 3 έτη = $3.564,36\text{€}$ για 3 χρόνια. Συμπερασματικά αν από το κόστος που δηλώνει μηνιαία η εταιρεία ***** $151,73\text{€}$ αφαιρέσουμε το κόστος του κρεμοσάπουνου $99,01\text{€}$ απομένει μόλις το ποσό των $52,72\text{€}$ για να καλύψει το κόστος των χαρτικών για ένα μήνα. Εν προκειμένω $52,72\text{€}$ το μήνα /10 χώρους /26 ημέρες (M/O) = $0,965$ ρολά το μήνα ανά χώρο. Δηλ. δεν αντιστοιχεί ούτε ένα ρολό το μήνα για ένα άτομο, πολλώ δε μάλλον για 1.300 άτομα. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το κόστος που αναφέρει η «*****.» για χαρτικά και κρεμοσάπουνο δεν επαρκεί αποδεδειγμένα πλέον για την κάλυψη των επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενων τεχνικών προδιαγραφών της Διακήρυξης, γι' αυτό το λόγο και η οικονομική προσφορά της εταιρείας αυτής είναι αποδεδειγμένα αδικαιολόγητα ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και μη νόμιμη. Ακολούθως, αναφορικά με τα απορρυπαντικά για καθαρισμό WC, η προσφεύγουσα αναφέρεται αναλυτικά στις διευκρινίσεις της εταιρίας «*****», με τις οποίες δηλώνεται ότι το κόστος για την καθημερινή συντήρηση των WC ανέρχεται σε $11,52$ ευρώ το μήνα, ότι για κάθε ένα απορρυπαντικό, θα χρησιμοποιηθεί $1,5$ λίτρο το μήνα (σύνολο 3 λίτρα το μήνα, βλ. παρακάτω πίνακα), ότι για το καθένα προκύπτει διάλυμα $76,25$ λίτρα διαλύματος το μήνα , ήτοι $152,50$ λίτρα διαλύματος το μήνα και για τα δύο απορρυπαντικά και ότι το σύνολο των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού των wc κάθε μήνα είναι 114.380 m^2 . Δηλαδή :

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

Ποσότητα/μήνα	προιον wc	διαλυμένο προϊόν σύμφωνα με τις διευκρινήσεις της εταιρείας *****	κοστος προϊόντος σύμφωνα με τις διευκρινήσεις της εταιρείας *****
1,5 It	TASKI SANI DES/ 250ml σε 10 It νερό	76,25 It το μήνα	6,04 C
1,5 It	SANI BATHROOM/ 100 ml ανά 5 It νερό (+10% για ισχυρούς ρύπους) για κουβά	76,25 It το μήνα	5,48 €
3,00 It /μήνα		152,50 It μήνα	11,52 €

Δηλαδή, προκύπτουν τα εξής : α) με 152,50 It διάλυμα το μήνα , καθαρίζονται 114.380 m², δηλ. η αντιστοιχία είναι 152,50 It διάλυμα /114.380 m² = 0,001333 It διάλυμα προϊόν καθαρισμού το μήνα ανά τετραγωνικό μέτρο, β) 152,50 It διάλυμα το μήνα /23 ημέρες (όπως αναφέρεται στην σελ. 38), ως κάτωθι, (δεν συμπεριλαμβάνονται οι ημέρες καθαριότητας το σ/κ) = 6,63 It διάλυμα την ημέρα. 114.380 m²/23 ημέρες = 4.973 M² την ημέρα με 6,63 LT διαλύματος(έτοιμο προϊόν προς χρήση αραιωμένο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή). γ) τα άτομα που ζητούνται τις καθημερινές είναι σύνολο 24 άτομα. Ενόψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι είναι άξιον απορίας πώς με 6,63 λίτρα διαλύματος την ημέρα θα καθαρίζουν καθημερινά 24 άτομα, με το δεδομένο ότι ο οικιακός κουβάς είναι το ελάχιστο 10 λίτρα. Άρα, 6,63 It διαλύματος την ημέρα /24 άτομα = 0,276 It διαλύματος ανά άτομο ανά ημέρα. Δηλ. 4.973 M² ΔΑΠΕΔΑ ΤΩΝ WC ΜΕ σύνολο 6,63 LT ΔΙΑΛΥΜΑΤΟΣ (δηλ. αραιωμένο προϊόν έτοιμο προς χρήση σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή) δεν γεμίζουν ούτε έναν οικιακό κουβά και συμπερασματικά τα 6.63 It δεν αντιστοιχούν ούτε σε μια σταγόνα ανά m². Επιπλέον, στα 6,63 It δεν συμπεριλαμβάνονται οι ημέρες του Σ/Κ που χρήζουν καθαριότητα όπως επίσης και στα 4.973 μ² δεν συμπεριλαμβάνεται ο καθαρισμός των τοιχίων των

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

πορτών μετά των πόμολων, λαμβανομένου υπόψη ότι τα είδη υγιεινής κλπ αυξάνουν ρεαλιστικά κατά το διπλάσιο σχεδόν τα τετραγωνικά προς καθαριότητα, με τα ίδια υλικά καθαρισμού και απολύμανσης που έχει δηλώσει ότι θα χρησιμοποιήσει η εταιρεία «*****» λόγω της απολυμαντικής ιδιότητας που διαθέτουν. Τα λίτρα διαλύματος ανά ημέρα δεν αλλάζουν το σύνολο των τετραγωνικών προς καθαρισμό ακόμη κι αν απασχολούνται λιγότερα άτομα στην καθαριότητα των wc ανά ημέρα. Όλα τα ανωτέρω κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι η ποσότητα των 6,63lt την ημέρα που δηλώνει ως κόστος στην οικονομική της προσφορά η εταιρεία «*****» δεν επαρκεί για τον καθαρισμό $114.380 \text{ m}^2/23 \text{ ημέρες} = 4.973 \text{ m}^2$ την ημέρα. Δηλαδή το κόστος που δηλώνει η συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία για καθαριστικά δεν επαρκεί μαθηματικά για τον καθαρισμό των τετραγωνικών μέτρων που απαιτεί η διακήρυξη κάθε ημέρα, αλλά και με την ποσότητα αυτή (6,63lt διαλύματος την ημέρα) δεν θα καθαρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων τετραγωνικών μέτρων ανά ημέρα, αν και τούτο απαιτείται επί ποινή απόρριψης προσφοράς από την Διακήρυξη. Μάλιστα, όλα τα ανωτέρω ισχύουν χωρίς να υπολογίζεται ο καθαρισμός τα Σ/Κ και τις αργίες και ο καθαρισμός επιφανειών τοίχων, τοιχιών, ειδών υγιεινής. Τέλος, αναφορικά με τις σακούλες απορριμμάτων, από τις διευκρινήσεις της εταιρείας «*****» προκύπτει ότι το μηνιαίο κόστος για σάκους απορριμμάτων είναι 152,00 ευρώ. Η προσφεύγουσα, εκτιμώντας το δεδομένο ότι στους χώρους της αναθέτουσας αρχής εργάζονται συνολικά 1.380 υπάλληλοι, υποστηρίζει ότι με βάσει τον αριθμό των υπαλλήλων αντιστοιχεί τουλάχιστον μια σακούλα απορριμμάτων/ημέρα, ήτοι 1.380 υπάλληλοι επί 26 ημέρες κατά μέσο όρο = 35.880 σάκοι απορριμμάτων το μήνα επί 36 μήνες = 1.291.680 σάκοι, για την διάρκεια των 3 ετών. Επομένως, $152,00 \text{ ευρώ} / 35.880 \text{ σάκους} = 0,00423 \text{ €}$ κόστος έκαστης σακούλας (κατά την οικονομική προσφορά της «*****»). Στην προαναφερόμενη τιμή δεν προκύπτει, μάλιστα, ότι έχουν υπολογισθεί οι σακούλες για τα καλαθάκια των διαδρόμων και των wc, που σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της σελ.32 παρ.2.52 της διακήρυξης

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

απαιτούνται. Υπό αυτά τα δεδομένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το κόστος των 0,00423 ευρώ για κάθε σακούλα δεν καλύπτει ούτε το κόστος κατασκευής της. Όλα τα ανωτέρω αποδεικνύουν κατά την προσφεύγουσα ότι η οικονομική προσφορά της προσωρινής αναδόχου εταιρίας «*****» είναι ασυνήθιστα χαμηλή και ως τέτοια θα έπρεπε να απορριφθεί. Παρόλα αυτά, κατά την προσφεύγουσα, η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την συγκεκριμένη οικονομική προσφορά με την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία δεν είναι επαρκώς, ειδικώς και ορθώς αιτιολογημένη, διότι σε αυτήν δεν γίνεται καμιά αναφορά στις ειδικές αιτιάσεις της προσφυγής επί της οποίας είχε εκδοθεί και η απόφαση της ΑΕΠΠ περί υποχρέωσης κλήσης της «*****» προς διευκρινίσεις επί ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς, δεν γίνεται καμιά αναφορά ούτε εξήγηση επί του με ποιο τρόπο και με ποιο ειδικό κονδύλι για ποιο ειδικά προϊόν και σε ποια ειδική ποσότητα καλύπτονται οι ειδικές και επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης από την οικονομική προσφορά της «*****», δεν γίνεται καμιά αντιστοίχιση των διευκρινίσεων της «*****» σχετικά με τις πραγματικές και ειδικές απαιτήσεις της διακήρυξης επί των οποίων η προσφεύγουσα ήδη προβάλλει τις ειδικές και αναλυτικές αιτιάσεις της με την προηγούμενη προσφυγή της, δεν γίνεται αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της εν λόγω διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι νομικές και πραγματικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, της διαπίστωσης της συνδρομής και της εκτίμησης των σχετικών πραγματικών περιστατικών καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Ενόψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που με αυτήν αναδεικνύεται προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης η εταιρία «*****».

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

10. Επειδή, επί της υπόψη Προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε το υπ' αριθ. πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε 49675 έγγραφό της, όπου υποστηρίζει ότι : «Σύμφωνα με την ανωτέρω Διακήρυξη κριτήριο κατακύρωσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής. Στον προϋπολογισμό δεν έχει υπολογισθεί ξεχωριστά η ποσότητα και το κόστος των αναλωσίμων που θα χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος για την αναφερόμενη χρονική περίοδο. Η διακήρυξη αφορά υπηρεσίες και όχι υλικά καθαρισμού ή τεχνοτροπίες καθαριότητας και για το λόγο αυτό δεν έχει δεσμευτικές απαιτήσεις για ποσότητες υλικών καθαρισμού. Έχει όμως ορίσει επιτροπή παραλαβής εργασιών και πίνακα προστίμων σε περίπτωση πλημμελούς τήρησης των όρων της προδιαγραφής. Κατόπιν των παραπάνω κατά την άποψη της αναθέτουσας αρχής η προσφυγή του οικονομικού φορέα «*****» πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη».

11. Επειδή, παρεμβαίνει η εταιρία «*****», η οποία Παρέμβαση, ασκείται εν γένει παραδεκτώς και στη νόμιμη προθεσμία, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του Π.Δ.39/2017, αφού η Προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή προς την παρεμβαίνουσα στις 05.12.2019, οπότε και έλαβε γνώση αυτής, και η δεκαήμερη προθεσμία για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής έληγε την Κυριακή 15.12.2019, συμπιπτοντας όμως με μη εργάσιμη ημέρα και παρεκτεινόμενη για την επόμενη εργάσιμη έληγε την 16.12.2019, οπότε και ασκήθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. η υπόψη Παρέμβαση. Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα έχει προφανές έννομο συμφέρον να παρέμβει, αφού επιδιώκει την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία η ίδια αναδεικνύεται ως προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης. Ειδικότερα, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι από μια συγκριτική ανάλυση των δύο προσφορών προκύπτει ότι ως προς τα αναλώσιμα, η εταιρεία «*****» έχει προϋπολογίσει το ποσό των 1.100,00 ευρώ ενώ η προσφεύγουσα το ποσό

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

των 1.722,22 ευρώ, ήτοι η συνολική διαφορά των δυο οικονομικών προσφορών ανέρχεται στο ποσό των 516,19 ευρώ μηνιαίως πλέον ΦΠΑ για ένα έργο που ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 1.509.677,42. Ενόψει αυτών των στοιχείων, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατόν να χαρακτηρίζεται αδικαιολόγητα και ανεπίτρεπτα υπερβολικά χαμηλή μόνον η μία οικονομική προσφορά και όχι ταυτόχρονα και η άλλη. Μάλιστα, η παρεμβαίνουσα σημειώνει ότι εύλογη ένδειξη περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς δημιουργείται κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και όταν οι υπόλοιπες οικονομικές προσφορές απέχουν κατά πολύ από την προσφορά του πρώτου μειοδότη και είναι και οι περισσότερες, κάτι το οποίο εν προκειμένω δεν ισχύει αφού η προσφορά της παρεμβαίνουσας ήταν η δεύτερη υψηλότερη και δεν απείχε παρά ελάχιστα της προσφοράς της προσφεύγουσας. Προς απόδειξη των ισχυρισμών της η παρεμβαίνουσα επικαλείται στοιχεία από τον ηλεκτρονικό, διεθνή διαγωνισμό του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας (Παραρτήματα Γιάννουλης, Αμπελώνα, Τρικάλων, Καρδίτσας και Βόλου), που προκηρύχθηκε δυνάμει της υπ' αρ. *****/2019 Διακήρυξης με αντικείμενο τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Κέντρου, υποστηρίζοντας ότι οι τιμές των αναλωσίμων που προσφέρονται σε παρεμφερή έργα, δηλαδή «οι συνήθεις αγοραίες τιμές» δε διαφέρουν ουσιωδώς από τις τιμές της εταιρείας της, στοιχείο το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη διότι παρεμφερείς δημοπρασίες, ιδίως όταν διενεργήθηκαν από την ίδια αναθέτουσα αρχή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, καθόσον παρέχουν ασφαλές κριτήριο εκτίμησης του υπερβολικά χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς (βλ ΕΣ/VI Τμήμα 2028/2018, σκ V, σελ 13, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 88/2015). Αναφερόμενη στις διευκρινίσεις που παρείχε επί της οικονομικής της προσφοράς η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι αυτές έγιναν αποδεκτές από την αναθέτουσα αρχή δυνάμει της προσβαλλόμενης απόφασης. Άλλωστε, κατά την παρεμβαίνουσα, σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν προδιαγράφεται ακριβής αριθμός αναλωσίμων, ούτε αναφέρονται με λεπτομέρεια οι μέθοδοι καθαρισμού

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

των κτιρίων της αναθέτουσας αρχής. Συνεπώς, κατά την παρεμβαίνουσα, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί νομίμως να απορρίψει προσφορά που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διακήρυξης, στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην διακήρυξη και προβάλλονται μετά την υποβολή της προσφοράς της (ΣΤΕ ΕΑ 179/2009, 61/2011, C-6/05). Ως προς τις ειδικότερες αιτιάσεις που περιλαμβάνονται στην προσφυγή, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει τα εξής : Σχετικά με τα απορρυπαντικά καθαρισμού δαπέδων, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι για το απορρυπαντικό Taski Sprint Flower έχει προτείνει χρήση με δοσολογία 0,5% καθώς η καθημερινή συχνότητα καθαρισμού είναι περισσότερο από μια φορά. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται περισσότερο του 0,5 % (1,5% -2%), αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να προσαυξάνεται στο δάπεδο η ποσότητα απορρυπαντικού (Κατάλοιπα απορρυπαντικού). Οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα, με μέση θερμοκρασία 18°C τον χρόνο, θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση μυκήτων στο δάπεδο. Επομένως, με την πάροδο του χρόνου, τα δάπεδα θα μαυρίσουν όπως επίσης θα είναι εμφανή τα σημάδια στα κάθετα μέρη των σκαλοπατιών και στα σοβατεπί. Ως εκ τούτου, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι βάσει της μακροχρόνιας εμπειρίας της στον τομέα του καθαρισμού, είτε σε επίπεδο δημοσίων κτιρίων, είτε σε επίπεδο ιδιωτικών, η ιδανικότερη δοσολογία για καθημερινή χρήση και περισσότερες της μιας φορές ανά ημέρα είναι 0,5%. Σε κάθε περίπτωση, η παρεμβαίνουσα καταλήγει ότι ο κατασκευαστής προτείνει την δοσολογία 1,5-2% για βρώμικο δάπεδο, αλλά στο φυλλάδιο του προϊόντος επίσης αναφέρεται το εξής: «Οι ακριβείς δοσολογίες εξαρτώνται από τις τοπικές συνθήκες (σκληρότητα, επίπεδο ρύπου, διαδικασίες). Τα παραπάνω στοιχεία είναι τυπικά της παραγωγικής διαδικασίας και δεν πρέπει να λαμβάνονται σαν προδιαγραφές». Σχετικά με το κόστος για χαρτικά και κρεμοσάπουνο, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι υπολόγισε 151,73 ευρώ και μέσο όρο για κρεμοσάπουνο το μήνα 45 λίτρα με κόστος 86,73 ευρώ. Αντίστοιχα για τα χαρτικά υπολόγισε 65 ευρώ διότι για το έργο της

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

καθαριότητα των κτιρίων της Αστυνομίας Θεσ/νίκης το 2018 είχε εφοδιαστεί με παραπάνω υλικά και ειδικά χαρτικά από όσα απαιτούνταν, μεγάλη ποσότητα των οποίων μετά την λήξη του ανωτέρω έργου δεν διατέθηκε και έτσι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε επικείμενες συμβάσεις που θα συνάψει. Σχετικά με τα απορρυπαντικά καθαρισμού wc, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι ο καθαρισμός χώρων υγιεινής γίνεται με χρήση πανιού μικροϊνών και χρήση διαλύματος με ψεκαστήρα. Η μακροχρόνια εμπειρία της παρεμβαίνουσας απέδειξε ως καταλληλότερη την εφαρμογή της μεθόδου καθαρισμού με ψεκαστήρα, διότι: i) οι χώροι πρέπει να παραδίνονται προς χρήση σε σύντομο χρονικό διάστημα ii) για να αποφεύγονται ατυχήματα (ολισθηρότητα) των εργαζόμενων που εισέρχονται βιαστικά στο χώρο, σε υγρό δάπεδο, παραβλέποντας τις σημάνσεις «Υγρό δάπεδο». Πρόκειται για διάλυμα (νερό + αφαλατικό η απολυμαντικό) $76,25\text{lt} \times 2\%$ (αφαλατικό η απολυμαντικό) = 1,5lt προϊόντος. Κατά συνέπεια, το μηνιαίο κόστος είναι Taski Bathroom 1.5Ltx 3.65€/Lt = 5,48 ευρώ /μήνα Taski Sani Des 1,5Lt x 4,03€/Lt = 6,04 ευρώ μήνα. Η χρήση του προϊόντος Taskibathroom είναι για τον καθαρισμό και για την αποτροπή δημιουργίας αποθέσεων ασβεστίου και το σχηματισμό σαπώνων ασβεστίου. Η χρήση του προϊόντος Taski Sani des είναι καθαριστικό - απολυμαντικό. Αναφορικά δε με την διαμόρφωση της οικονομικής της προσφοράς, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι όπως έχει κριθεί, η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου δεν μπορεί κατά κοινή αντίληψη να συντίθεται μόνον από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα απασχοληθεί στην παροχή των επίμαχων υπηρεσιών καθαριότητας ή φυλάξεως, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (βλ. ΕΑ του ΣτΕ 187, 198/2013, 272/2008, 1257, 1262, 1297, 1299/2009, 675/2002). Σε περίπτωση, επομένως, κατά την οποία, κατά τη διακήρυξη απαιτείται ο συνυπολογισμός στην οικονομική προσφορά και ενός ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

επίμαχων υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργουμένης διαγωνιστικής διαδικασίας, εν όψει και των τυχόν παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων, το προσφερόμενο από αυτόν ποσοστό διοικητικού κόστους είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της υπό σύναψη συμβάσεως (βλ. Ε.Α. του ΣΤΕ 198,187/2013). Η παρεμβαίνουσα υπέβαλε στην κρίση της αναθέτουσας αρχής αναλυτικά αριθμητικά οικονομικά στοιχεία, από τα οποία προκύπτει με σαφήνεια και ακρίβεια η δυνατότητά της να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προκηρυσσόμενου έργου, κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ποιοτικά αναμενόμενη, ποσοτικά επαρκή και χρονικά έγκαιρη παροχή των υπηρεσιών. Είναι επιπρόσθετα αυτονόητο ότι στην επιχειρηματική δραστηριότητά της δεν είναι δυνατόν να απαγορεύεται η ανεύρεση μεθόδων για την οικονομία κλίμακας και την υποβολή της κατά το δυνατό χαμηλότερης προσφοράς στα πλαίσια του ανταγωνισμού και της νομιμότητας. Τονίζεται δε ότι το προς ανάθεση έργο δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις και δυσκολίες όσον αφορά στις επιτόπου εργασίες ενώ η προσωρινή μειοδότηρια εταιρεία διαθέτει εκτεταμένη γνώση και εμπειρία να κοστολογήσει και να διαμορφώσει ορθά την προσφορά της, έχοντας, από τη σύστασή της, υποβάλει εκατοντάδες προσφορές σε δημόσιους διαγωνισμούς και έχοντας εκτελέσει επιτυχώς δεκάδες έργα καθαριότητας ανά την επικράτεια, όντας μια από τις γνωστότερες εταιρείες του κλάδου. Λόγω της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της και της έντονης επιχειρηματικής της δράσης, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι έχει επιτύχει την προμήθεια πάσης φύσεως υλικών σε χαμηλή τιμή, δεδομένης της πολύχρονης συνεργασίας της με συγκεκριμένους προμηθευτές, που της επιτρέπουν χαμηλές τιμές, ενώ παράλληλα διαθέτει μηχανήματα και προσωπικό που ήδη απασχολεί, ώστε προκύπτει αβίαστα ότι θα καλυφθούν στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της υπό σύναψη σύμβασης (ΣΤΕ ΕΑ 187, 198/2013). Η οικονομική ευρωστία της παρεμβαίνουσας της δίνει τη δυνατότητα για μεγάλες παραγγελίες

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

αναλωσίμων πολύ πιο πάνω από τις υπάρχουσες ανάγκες. Μεγάλα έργα όπως η καθαριότητα των κτιρίων της Αστυνομίας Θεσ/νίκης το 2018 είχαν εφοδιαστεί με παραπάνω υλικά και ειδικά χαρτικά από όσα απαιτούνταν, για τον λόγο ότι επιθυμούσε την εύρυθμη και ομαλή λειτουργία του έργου της καθαριότητας, μετά την λήξη του οποίου μεγάλη ποσότητα των ειδών χαρτικών δεν διατέθηκε και έτσι μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε επικείμενες συμβάσεις που θα συνάψει η παρεμβαίνουσα. Περαιτέρω, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι η αναθέτουσα αρχή διαθέτει την καταρχήν διακριτική ευχέρεια, αλλά και την οικεία, καταρχήν και έως αποδείξεως του εναντίου, τεχνική αυθεντία αυτής και των οικείων τεχνικών υπηρεσιών της περί του βέλτιστου τεχνικού τρόπου με τον οποίο θα εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της, λόγω της ιδιότητάς της ως κυρίου του αντικειμένου των επίμαχων εργασιών. Η αναθέτουσα δηλαδή έχει καταρχήν διακριτική ευχέρεια ως προς τον προσδιορισμό και διάρθρωση των αναγκών της και την επιλογή των εν γένει μέσων με τα οποία θα τις καλύψει, όπως και για την καταρχήν θέσπιση των τεχνικών προδιαγραφών των μέσων αυτών, σύμφωνα με την εκ μέρους της κρίση περί των επιθυμητών επιπέδων καταλληλότητας και του ειδικότερου, ήτοι δια επιμέρους τεχνικών προδιαγραφών, τρόπο επίτευξής τους, ελεγχόμενη η ευχέρεια αυτή μόνο ως προς την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της και τούτο όσον αφορά τυχόν παραβίαση των διατάξεων νόμου που τη διέπουν και κυρίως των αρχών του άρθρου 18 Ν. 4412/2016 (πρβλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 187, 208, 238/2017 και 49/2018). Η ΑΕΠΠ συνεπώς δεν δύναται να υπεισέλθει σε έλεγχο σκοπιμότητας του συμβατικού αντικειμένου της Διακήρυξης και των αναγκών της αναθέτουσας Αρχής, καθώς τούτο θα συνιστούσε εκ μέρους της υπέρβαση αρμοδιότητας και υπεισέλευση στην αρμοδιότητα και την οικεία ευχέρεια της αναθέτουσας Αρχής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣΤΕΟΛ 4022/2012, 1411/2003, 1532, 2018, 2327/1965), οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

στήριξαν. Συναφώς έχει κριθεί ότι αν το διοικητικό όργανο διαθέτει διακριτική ευχέρεια, κατά την έκδοση της διοικητικής πράξης το ακυρωτικό όργανο που επιλαμβάνεται επ' αυτών μπορεί μόνο να την ακυρώσει: «το επιλαμβανόμενο της προσφυγής διοικητικό δικαστήριο δεν έχει εξουσία να προβεί σε κατ' ιδίαν εκτίμηση, ενέχουσα κατά περιεχόμενο άσκηση ανηκούσης στην Διοίκηση διακριτικής εξουσίας, σε διατύπωση δικής του περί της μεταβολής της έδρας κρίσεως, καθ' υποκατάσταση της Διοικήσεως, αλλά οφείλει, όπως επιβάλλει το άρθρο 79 παρ.3 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σε συμφωνία προς την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών, να ακυρώσει την πράξη και να την αναπέμψει στην Διοίκηση για σύννομη άσκηση της διακριτικής της εξουσίας» (ΣτΕ 1879/2008 σκ.5). Σύμφωνα με την πάγια θέση της θεωρίας, όπως επιρρωνύεται από τα πορίσματα της νομολογίας (ΣτΕ 1222/1979), σε περίπτωση διακριτικής ευχέρειας ο ακυρωτικός έλεγχος περιορίζεται στην εξέταση των νομικών συλλογισμών και στην τήρηση των νομικών ορίων. Όπου η διοίκηση κατ'εξουσιοδότηση του νομοθέτη επιλέγει μια από διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, το δικαστήριο δεν μπορεί να ελέγξει την επιλογή καθ' εαυτή, χωρίς να στερεί την διακριτική ευχέρεια του αντικειμένου της. Ως εκ τούτου στις περιπτώσεις διακριτικής ευχέρειας, αν δεν υφίσταται υπέρβαση των νομίμων ορίων αυτής, ο προκριθείς από τη Διοίκηση τρόπος άσκησής της, συνιστά για το ακυρωτικό όργανο ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση της Διοίκησης (ΣτΕ 177/1996 και αντίστοιχες 1222/1979 Ολ, 2375/1988). Από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής δεν προκύπτει ότι με αυτή θίγεται αδικαιολόγητα η αρχή της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και πρωτίστως του αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 209/2017), οπότε η αναθέτουσα αρχή, αποδεχόμενη τις αναλυτικές διευκρινίσεις της παρεμβαίνουσας σε συνδυασμό με την ανέλεγκτη κρίση της σχετικά με τις ανάγκες καθαριότητας και εν γένει των τεχνικών προδιαγραφών του προκηρυσσόμενου έργου, δεν υπερέβη επουδενί τα απώτατα όρια της διακριτικής της ευχέρειας. Τέλος, αναφορικά με την έλλειψη αιτιολόγησης της

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

προσβαλλόμενης, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι εφόσον η προδικαστική προσφυγή ενός συμμετέχοντα ασκείται πλέον ενώπιον της ΑΕΠΠ και όχι ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η τελευταία δεν υπέχει ειδικής υποχρέωσης αιτιολογημένης απάντησης στις αιτιάσεις της προδικαστικής προσφυγής ενός διαγωνιζομένου, αφού η σχετική αρμοδιότητα έχει περιέλθει πλέον στην ΑΕΠΠ, αλλά συμμορφούμενη με τυχόν απόφαση της ΑΕΠΠ, που της υποδεικνύει ότι βρίσκεται ενώπιον μιας ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, οφείλει να απαιτήσει την παροχή διευκρινίσεων από τον υπό κρίση οικονομικό φορέα και εν συνεχεία, αν ικανοποιηθεί κατά τη διακριτική της ευχέρεια από αυτές ως προς την τεκμηρίωση της βιωσιμότητας και της κανονικότητας της προσφοράς, να προβεί στην αποδοχή της. Η δεύτερη λειτουργία της υποχρέωσης αιτιολογίας ανακύπτει σε περίπτωση που η αναθέτουσα Αρχή κρίνει ότι οι παρασχεθείσες διευκρινίσεις δεν επαρκούν και άρα ότι η υπό κρίση οικονομική προσφορά είναι αδικαιολόγητα χαμηλή και μη βιώσιμη. Απορρίπτοντας αυτή την προσφορά, είτε ζητώντας αυτοβούλως διευκρινίσεις από ένα συμμετέχοντα, είτε συμμορφούμενη με απόφαση της ΑΕΠΠ που την οδήγησε να ζητήσει αυτές τις διευκρινίσεις, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει με πλήρη, ειδική και σαφή αιτιολογία να στηρίξει την απόφασή της αυτή. Η αιτιολόγηση δηλαδή της αποδοχής των διευκρινίσεων που παρέχει ένας συμμετέχων για τη σύνθεση της οικονομικής προσφοράς του μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου, ήτοι από τις ίδιες τις παρασχεθείσες διευκρινίσεις του. Η το πρώτον αξιολόγηση και σε βάθος εξέταση από την αναθέτουσα αρχή των διευκρινίσεων του διαγωνιζόμενου που φέρεται να έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά δεν συνεπάγεται και την παράλληλη υποχρέωση αιτιολογημένης απάντησης επί των αιτιάσεων του προσφεύγοντα, που κρίθηκαν και απαντήθηκαν από την ήδη επιληφθείσα ΑΕΠΠ. Αυτή η υποχρέωση διπλής απάντησης στις αιτιάσεις της προδικαστικής προσφυγής ενός συμμετέχοντα (από την ΑΕΠΠ και κατόπιν από την αναθέτουσα Αρχή) δεν προκύπτει από

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

καμία διάταξη. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της υπόψη Προσφυγής.

12. Επειδή, με την διάταξη του άρθρου 365 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο προβλέπεται ότι : *«Σε περίπτωση συμπληρωματικής αιτιολογίας επί της προσβαλλόμενης πράξης, αυτή υποβάλλεται έως και δέκα (10) ημέρες πριν την συζήτηση της προσφυγής και κοινοποιείται αυθημερόν στον προσφεύγοντα μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ ή αν αυτό δεν είναι εφικτό με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο. Υπομνήματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής»*. Ήτοι, με την ως άνω διάταξη καθιερώνεται η δυνατότητα του προσφεύγοντος να υποβάλλει υπόμνημα σε χρόνο έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής, προς αντίκρουση των απόψεων και της τυχόν συμπληρωματικής αιτιολογίας που δια των τελευταίων προβάλλεται από την αναθέτουσα αρχή. Τούτων δοθέντων, εν προκειμένω το από 30.12.2019 υπόμνημα της προσφεύγουσας υποβλήθηκε απαραδέκτως καθότι τούτο αφορά στην αντίκρουση των ως άνω ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας και ουδόλως σχετίζεται με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής. Ομοίως απαραδέκτως υποβλήθηκε και το από 07.01.2020 υπόμνημα εκ μέρους της παρεμβαίνουσας καθότι με αυτό η τελευταία επανέρχεται επί των ισχυρισμών της παρέμβασής της, υπεραμυνόμενη αυτών, και αντικρούοντας τους ισχυρισμούς του από 30.12.2019 υπομνήματος της προσφεύγουσας, το οποίο εξάλλου έχει και αυτό απορριφθεί ως απαράδεκτο. Τέλος, ως απαράδεκτο απορρίπτεται και το από 09.01.2020 δεύτερο υπόμνημα που υπέβαλε η προσφεύγουσα, αντικρούοντας με αυτό αποκλειστικά και μόνον τους ισχυρισμούς του από 07.01.2020 υπομνήματος της παρεμβαίνουσας και όχι τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής.

13. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 88 ν.4412/2016, με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περί των

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, προβλέπονται τα εξής: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. 4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή. 5. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2. 6. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου».

14. Επειδή, η έννοια της υπερβολικά χαμηλής προσφοράς πρέπει να καθορίζεται συγκεκριμένα για κάθε σύμβαση σε σχέση με το αντικείμενο που αποτελεί το περιεχόμενό της (βλ. απόφ. ΔΕΕ της 29.3.2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko a.s., σκ. 29-30, απόφ. της 18.12.2014, C-568/13, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze, σκ. 50, της 19.10.2017, C-198/16, Agriiconsulting Europe SA, σκ. 29, πρβ. απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriiconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13, σκ. 55). Η Οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν απαγορεύει την υποβολή χαμηλής προσφοράς, αλλά θεσπίζει ορισμένες διατάξεις για την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, που αποτελεί μια αόριστη αξιολογική έννοια (βλ. Ε.Σ. Τμ. Μείζονος Επταμελούς Συνθέσεως 1077/2016), καθόσον οι διατάξεις της Οδηγίας δεν είναι σαφείς ως προς την έκταση της ευχέρειας που διαθέτει η αναθέτουσα αρχή να δεχθεί ή να απορρίψει προσφορά, ως ασυνήθιστα χαμηλή, μετά την παροχή διευκρινίσεων

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

εκ μέρους του προσφέροντος. Κατά τα αναφερόμενα στην 103 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ οι προσφορές που φαίνονται αφύσικα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες ενδέχεται να βασίζονται σε τεχνικά, οικονομικά, ή νομικά αβάσιμες παραδοχές ή πρακτικές. Στην περίπτωση που ο προσφέρων δεν μπορεί να παράσχει ικανοποιητική εξήγηση, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να δικαιούται να απορρίψει την προσφορά. Η απόρριψη αυτή είναι υποχρεωτική στις περιπτώσεις που η αναθέτουσα αρχή έχει διαπιστώσει ότι η ασυνήθιστα χαμηλή τιμή ή το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος που προτείνεται είναι αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης με υποχρεωτική ενωσιακή νομοθεσία ή συμβατή προς αυτή εθνική νομοθεσία στους τομείς του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου ή με διατάξεις του διεθνούς εργατικού δικαίου. Έτσι, η νέα Οδηγία ρητά, πλέον, ορίζει στην παρ. 3 του άρθρου 69 (παρ. 3 άρθρου 88 ν.4412/2016) ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, δηλαδή όταν και μετά τις διευκρινίσεις που δόθηκαν η χαμηλή προσφορά εγκυμονεί, κατά την πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη κρίση της αναθέτουσας αρχής, τον κίνδυνο για την εκτέλεση της σύμβασης, προσανατολιζόμενη στην ανάπτυξη υγιούς, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (πρβ. απόφαση ΠΕΚ της 25ης Φεβρουαρίου 2003 στην υπόθεση T-4/2001, Renco SpA, σκ. 75 και 76, απόφαση ΔΕΚ της 27ης Νοεμβρίου 2001 στις υποθέσεις C-285/1999 και C-286/1999, Impresa Lombardini SpA- Impresa Generale de Costruzioni και Impresa Ing. Mantovani SpA, σκ. 53-55, Ε.Σ. Τμ. VI 525/2018, 2998, 19/2014, 3202, 2752, 584/2011, Ε΄ Κλιμ. 387/2018, πρβλ. ΣτΕ 1425/2005, Ε.Α. ΣτΕ 45/2008, 1159/2007). Ως εκ τούτου, όπως έχει κριθεί από το ΔΕΕ (βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκέψη 55) εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. Στο πλαίσιο αυτό, η αναθέτουσα αρχή διατηρεί διακριτική ευχέρεια ως προς το εάν καταρχήν μία προσφορά «φαίνεται» ασυνήθιστα χαμηλή, δεσμία αρμοδιότητα ως προς την κλήση υποψηφίου προς επεξήγηση της προσφοράς του πριν τον αποκλεισμό του λόγω ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς και ομοίως διακριτική ευχέρεια ως προς την εν τέλει εκτίμηση του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς όπως και την αποδοχή ή μη της διαπιστωθείσας μη τεκμηριωμένης ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Η ερμηνεία αυτή ακολουθεί τη γραμματική διατύπωση του νόμου, λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνον σε παραβάσεις νομοθεσίας εργατικού και περιβαλλοντικού δικαίου καθίσταται η αρμοδιότητα αυτή δεσμευτική για την αναθέτουσα αρχή. Η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση αποδοχής ή απόρριψης της προσφοράς πρέπει να αιτιολογήσει πλήρως και ειδικώς την απόφασή της και ιδιαίτερα να λάβει υπόψη τις προσφερθείσες διευκρινίσεις, η δε απόφαση αυτή πρέπει να προσανατολίζεται αφενός στη φερεγγυότητα της προσφοράς και αφετέρου στην ανάπτυξη υγιούς, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το «ασύνηθες» της υποβαλλόμενης οικονομικής προσφοράς ελέγχεται ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που αυτή διαθέτει, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής.

15. Επειδή, από τα πραγματικά περιστατικά που έχουν λάβει χώρα έως το παρόν στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, προκύπτουν τα εξής : Με την με ΓΑΚ 635/28.05.2019 Προσφυγή της η προσφεύγουσα έβαλλε κατά της προσβαλλόμενης εκεί πράξης περί αποδοχής της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας «*****.», υποστηρίζοντας (η εκεί προσφεύγουσα *****) ότι το δηλωθέν εκ μέρους της κόστος αναλωσίμων ποσού 39.600 ευρώ δεν επαρκεί

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

για να καλύψει το σύνολο των εργασιών καθαριότητας κατά την εκτέλεση της δημοπρατούμενης σύμβασης. Ειδικότερα, με τους Πίνακες «Α. ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛ.38 ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΗΛ ΣΕΛ. 38 ΣΕ ΔΑΠΕΔΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΥΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ – ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ» και «Β. ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛ. 38 ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛ. 38 & ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΕ ΔΑΠΕΔΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΥΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ», τους οποίους επισύναψε στην με ΓΑΚ 635/2019 Προσφυγή της, η εκεί προσφεύγουσα επιχείρησε να θεμελιώσει τον ισχυρισμό ότι το ελάχιστο νόμιμο κόστος για αναλώσιμα, για την παροχή του συνόλου των υπό ανάθεση υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψιν των στοιχείων της προσφοράς της «*****.» για τα τετραγωνικά μέτρα, τη συχνότητα, το είδος καθαρισμού και τη διαλυτότητα των υλικών, είναι υπερβολικά χαμηλό, σε κάθε δε περίπτωση αυτό το ποσό υπολογίζεται από αυτήν στα 51.958,93 ευρώ και όχι σε 39.600,00 ευρώ που δήλωσε η εν λόγω εταιρία. Ενόψει δε των υπολογιστικών αυτών στοιχείων που παρουσίασε η εκεί προσφεύγουσα κρίθηκε αναγκαία με την υπ' αριθ. 692,693/2019 απόφαση της ΑΕΠΠ, η αναπομπή της εκεί προσβαλλόμενης πράξης στην αναθέτουσα αρχή, ώστε η τελευταία να καλέσει, ως όφειλε, την συνδιαγωνιζόμενη και πλέον προσωρινή ανάδοχο-παρεμβαίνουσα εταιρία «*****.» σε παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το ύψος του κόστους αναλωσίμων της προσφοράς της ποσού 39.600,00 ευρώ.

16. Επειδή, σε συμμόρφωση με την υπ' αριθ. 692,693/2019 απόφαση της ΑΕΠΠ και σε συνέχεια σχετικού αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, η εταιρία «*****.» παρείχε με το από 12.07.2019 έγγραφό της διευκρινίσεις επί της οικονομικής της προσφοράς ως εξής :

«Το μηναίο ποσό των 1.100,00€ αναλύεται:

Απορρυπαντικά Γενικής καθαριότητας wc	10,85€
---------------------------------------	--------

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

Απορρυπαντικά Γενικής καθαριότητας λοιπών χώρων	156,00€
Απορρυπαντικά συντήρησης wc	11,52€
Απορρυπαντικά συντήρησης λοιπών χώρων	441,72€
Απορρυπαντικό υφασμάτων επιφανειών	52,00€
Τοπικός καθαρισμός Υαλοπινάκων, γυάλινων επιφανειών	18,09€
Γυάλισμα ανοξείδωτων επιφανειών	21,09€
Σακούλες	152,00€
Λοιπά αναλώσιμα	70,00
Χαρτικά – Κρεμοσάπουνο	151,73
Λοιπά	15,00

Το κόστος των απορρυπαντικών, το οποίο είναι αντίστοιχο των κρατούσων στην οικεία αγορά τιμών κι ουδόλως δύναται να χαρακτηρισθεί ως υπερβολικά χαμηλό, δεδομένου του ετήσιου όγκου ανάλωσης από την εταιρεία μας καθώς και την μακρόχρονη παρουσία μας στον κλάδο, προέκυψε από τη συνημμένη ανάλυση του εξειδικευμένου στο αντικείμενο τεχνικού μας συμβούλου, ο οποίος, παραλλήλως, παρέχει υπηρεσίες συντήρησης του εξοπλισμού καθώς και υπηρεσίες εκπαίδευσης του προσωπικού σε μεθόδους καθαρισμού. Το κόστος των υπολοίπων αναλώσιμων προέκυψε, δεδομένης της μακρόχρονης εμπειρίας μας στην αγορά και στον κλάδο, από την μελέτη αντιστοίχων και συγκρίσιμων ως προς το μέγεθος και τη φύση, συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, τις οποίες έχει επί μακρόν εκτελέσει, επιτυχώς, η εταιρεία μας (Εφετείο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Διεύθυνση Αστυνομίας Αθηνών κ.τλ.) Επίσης θα θέλαμε να επισημάνουμε σχετικά με τις αιτιάσεις της εταιρίας ***** τα εξής: 1^ο Η εταιρία ***** , περιέργως πως, στράφηκε μόνον κατά την εταιρίας μας αναφορικά με το προϋπολογιζόμενο ποσό αναλωσίμων, παρότι οι υπόλοιπες συναγωνιζόμενες εταιρείες, έχουν προϋπολογίσει στις οικονομικές τους προσφορές ποσά ουσιασώς χαμηλότερα αυτών της δικής μας προσφοράς. 2^ο Η εταιρία ***** , ως, δήθεν, απόδειξη των ισχυρισμών της στους δυο πίνακες, τους οποίους καταθέτει, προϋπολογίζει, κατά την αόριστη κι αυθαίρετη κρίση της, ως εάν να είναι παραδεδεδυγμένες κι αποδεδειγμένες αξίες, τις υποτιθέμενες ποσότητες ανάλωσης, προβαίνοντας εν συνέχεια στον, επίσης, αυθαίρετο, υπολογισμό του κόστους των υλικών. Η μεθοδολογία, όμως, την

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

οποία ακολουθεί είναι να θεωρεί ως δεδομένη, ενώ δεν είναι, την ανά χώρο χρήση του συνόλου των υλικών, τα οποία που η εταιρία μας δηλώνει ότι θα χρησιμοποιήσει κατά την εκτέλεση των προκηρυσσομένων υπηρεσιών καθαρισμού (ηλεκτρονικό αρχείο «048 ΥΛΙΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ»). Συνέπεια, όμως, της εσφαλμένης αυτής παραδοχής είναι η υποτιθέμενη χρήση και κοστολόγηση, στο σύνολο των χώρων της σύμβασης, υλικών, των οποίων, όμως, οι δραστικές ιδιότητες επικαλύπτονται, ως εκ τούτου δεν θα αναλώνονται παράλληλα, και ως εκ τούτου δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν στην κοστολόγηση. Συγκεκριμένα, για την καθαριότητα των wc αναφέρει ότι θα χρησιμοποιούμε για τα ίδια τ.μ, στην ίδια διαδικασία καθαρισμού τα απορρυπαντικά (SANI BATHROOM ,TASKI SANI CALC W3B .TASK! SAN1 DES, SPRINT GEL CLORO) Όμως, το υλικό Taski SaniDes είναι καθοριστικό - απολυμαντικό, όπως και το υλικό SPRINT GEL CLORO. Ως εκ τούτου, η κοστολόγηση, είναι εσφαλμένη εκ μέρους της προσφεύγουσας. Αντίστοιχα, το υλικό Taski Bathroom είναι καθοριστικό -αφαλατικό, όπως και το υλικό Taski Sani Calk. Ως εκ τούτου, η κοστολόγηση, είναι εσφαλμένη εκ μέρους της προσφεύγουσας. Προφανώς, στόχος της προσφεύγουσας είναι η δημιουργία εντυπώσεων, αναφορικά με την προσφορά μας και την ασυμβατότητα του κόστους υλικών προς τους όρους της Διακήρυξης, πλην όμως, αυτό προβάλλεται αλυσιτελώς, ερειδόμενο επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, ήτοι τη συνολική, παράλληλη χρήση όλων των υλικών σε όλες τις επιφάνειες. 3^ο Στον ΠΙΝΑΚΑΣ Α2 ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ αναφέρει: α) Μετά την παράθεση των πινάκων, εκ μέρους της προσφεύγουσας, γίνεται μια αόριστη κι εσφαλμένη, ερειδόμενη επί εσφαλμένων προϋποθέσεων, ανάλυση των συνόλων των ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΔΑΠΕΔΑ ΣΕ ΔΙΑΛΥΜΕΝΟ ΠΡΟΪΟΝ iitra (litre) ΠΑ WC/ΙΑΤΡΕΙΑ. Στο σημείο Α2 SPRINT GEL CLORO, η παρατιθέμενη διαίρεση είναι εσφαλμένη, με διαιρέτη τους 60 κουβάδες, οι οποίοι βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² με το οποίο πραγματοποιεί την αριθμητική

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

πράξη αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα WC/IATPEIA. Συνεπώς ανά 10lt προϊόντος θα καθαρίζονται 67,51 m² και όχι 607,59 m². Αντιστοίχως, στο σημείο A3 SANI BATHROOM γίνεται, επίσης, εσφαλμένα η διαίρεση με τους 5 κουβάδες οι οποίοι, βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας, θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² με το οποίο πραγματοποιεί την αριθμητική πράξη αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα WC/IATPEIA. Συνεπώς, ανά 10lt προϊόντος θα καθαρίζονται 810,12 m² και όχι 7.291,08 m². Στο σημείο A4 SANI CALC, εκ νέου, γίνεται λάθος η διαίρεση με τους 10 κουβάδες, οι οποίοι βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² με το οποίο πραγματοποιεί την αριθμητική πράξη αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα WC/IATPEIA. Συνεπώς, ανά 10lt προϊόντος θα καθαρίζονται 405.06 m² και όχι 3645,52 m², β) Η μηνιαία γενική δαπάνη για το A6 TASK! SRPINT 200 ισούται με 21,98€ και κατά συνέπεια για το διάστημα των 36 μηνών ανέρχεται στο ποσό των 791,28€ και όχι στα 981,36€ που αναφέρεται. Με την ίδια λογική η γενική δαπάνη για το διάστημα 36 μηνών ανέρχεται στα 981,36€ και όχι στα 1.171,44€. Και ακολούθως η γενική δαπάνη όλων των υλικών για 36 μήνες ανέρχεται στα 1.630,08€ και όχι στα 1.819,98€.

4^ον Στον ΠΙΝΑΚΑΣ Α ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ αναφέρει : α) Μετά τους παρατιθέμενους πίνακες γίνεται ανάλυση των συνόλων των ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΔΑΠΕΔΑ ΣΕ ΔΙΑΛΥΜΕΝΟ ΠΡΟΪΟΝ litra. Α WC/IATPEIA στο σημείο A2 SPRINT GEL CLORO, γίνεται λάθος η διαίρεση με τους 60 κουβάδες, οι οποίοι βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα WC/IATPEIA. Συνεπώς ανά 10lt προϊόντος θα καθαρίζονται 67,51 m² και όχι 607,59 m². Στο σημείο A3 SANI BATHROOM, γίνεται λάθος η διαίρεση με τους 5 κουβάδες οι οποίοι βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας, θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

WC/ΙΑΤΡΕΙΑ. Συνεπώς, ανά 101t προϊόντος θα καθαρίζονται 810,12 m² και όχι 7.291,08 m². Στο σημείο A4 SANI CALC, γίνεται λάθος η διαίρεση με τους 10 κουβάδες οι οποίοι βάσει του αυθαίρετου συλλογισμού της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας, θα έπρεπε να αντιστοιχούν σε 4.050,60 m² και όχι σε 36.465,40 m² αφού αναφέρεται συγκεκριμένα για τα WC/ΙΑΤΡΕΙΑ. Συνεπώς, ανά 101t προϊόντος θα καθαρίζονται 405.06 m² και όχι 3.645,52 m². β) Η μηνιαία γενική δαπάνη για το σημείο A6 TASKI SRPINT 200, ισούται με 5,95€. Κατά συνέπεια για το διάστημα των 36 μηνών ανέρχεται στο ποσό των 214,04€ και όχι στα 404,12€ που αναφέρεται. Με την ίδια λογική η γενική δαπάνη για το διάστημα 36 μηνών ανέρχεται στα 404,12€ και όχι στα 594,20€. Και ακολούθως η γενική δαπάνη όλων των υλικών για 36 μήνες ανέρχεται στα 935,30€ και όχι στα 1.125,38€ Επιπλέον, λόγω του παραπάνω σφάλματος ο τελικός πίνακας, στον οποίο η προσφεύγουσα προσθέτει τα ποσά των γενικών καθαρισμών και των καθημερινών καθαρισμών, θα έπρεπε να είχε Γενική Δαπάνη όλων των υλικών σύμφωνα με τους υπολογισμούς της συνδιαγωνιζόμενης εταιρίας για 36 μήνες 39.409,92€ αντί του 39.600,00€ που αναφέρεται». Από το περιεχόμενο των διευκρινίσεων αυτών συνάγεται ότι η εταιρία «*****» αποδόμησε την μεθοδολογία που χρησιμοποίησε η προσφεύγουσα για την τεκμηρίωση του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς της (με την με ΓΑΚ 635/2019 Προσφυγή), παραθέτοντας τις εύλογες εξηγήσεις αφενός μεν ότι η προσφεύγουσα προϋπολόγισε εντελώς αυθαίρετα τις υποτιθέμενες ποσότητες ανάλωσης των απορρυπαντικών και αφετέρου δε ότι εν συνεχεία χρησιμοποίησε το στοιχείο αυτό για να υπολογίσει το κόστους των αναλωσίμων, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι τα ίδια τ.μ. χώρων θα καθαρίζονται με την ίδια διαδικασία με χρήση όλων των απορρυπαντικών, πολλώ δε μάλλον αγνοώντας το γεγονός ότι οι δραστικές ιδιότητες πολλών από τα δηλούμενα απορρυπαντικά επικαλύπτονται και συνεπώς αυτά δεν θα αναλώνονται παράλληλα. Βασισόμενη δε στα στοιχεία της προσφοράς της σχετικά με τις επιφάνειες των χώρων καθαρισμού σε τ.μ., η εταιρία «*****» με τις

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

διευκρινίσεις της τεκμηριώνει το εσφαλμένο των υπολογισμών της προσφεύγουσας. Επομένως, κατ' αυτόν τον τρόπο, η νυν προσωρινή ανάδοχος-παρεμβαίνουσα εταιρία «*****» επεξήγησε επί της ουσίας την κοστολόγηση της δικής της οικονομικής προσφοράς, τεκμηριώνοντας παράλληλα το αβάσιμο και αυθαίρετο χαρακτήρα των ισχυρισμών της προσφεύγουσας, οι οποίοι ερείδονται στο σύνολό τους στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι για την καθαριότητα των χώρων της δημοπρατούμενης σύμβασης θα χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα όλα τα προσφερόμενα απορρυπαντικά για τον καθαρισμό κάθε φορά όλων των τ.μ. των χώρων αυτών, με την ίδια διαδικασία καθαρισμού.

17. Επειδή, σε συνέχεια των ως άνω διευκρινίσεων, η αναθέτουσα αρχή με την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. Κ.Γ./Δ11/Ε 46995/22.11.2019 πράξη της αποδέχτηκε την οικονομική προσφορά της εταιρίας «*****» και ανέδειξε αυτήν προσωρινή ανάδοχο της δημοπρατούμενης σύμβασης. Στην εν λόγω απόφαση επισυνάπτεται ως αναπόσπαστο μέρος της το υπ' αριθ. 2.2 Πρακτικό όπου αναφέρονται τα εξής : *«Με την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που κατατέθηκαν σύμφωνα με το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Ζ σελ 47 της Διακήρυξης *****/2019, δόθηκαν τιμές καθαρισμού σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο και σύμφωνα με τα συνολικά μηνιαία μέτρα καθαρισμού υπολογίσθηκε η συνολική μηνιαία προσφορά κάθε προμηθευτή. Με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφερόμενη συνολική μηνιαία τιμή έγινε η ανωτέρω κατάταξη των προμηθευτών. Στην οικονομική προσφορά οι προμηθευτές εξειδικεύουν τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Δεν παρατηρήσαμε ασυνήθιστες χαμηλές τιμές στις οικονομικές προσφορές που κατατέθηκαν σύμφωνα με το υπόδειγμα της Διακήρυξης καθώς και αξιόλογη διαφοροποίηση των στοιχείων του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω και αφού ανάγνωσε τις διευκρινήσεις της εταιρίας «*****» όπως και αρχικά είχε*

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

εκτιμήσει για όλους τους προμηθευτές». Ήτοι, η αναθέτουσα αρχή, κατόπιν εκτιμήσεως των διευκρινίσεων που δόθηκαν από την εταιρία «*****» σε συνδυασμό με τους όρους της υπόψη διακήρυξης, όπου δεν τίθενται εκ των προτέρων απαρέγκλιτες προδιαγραφές σε σχέση με τις ποσότητες των υλικών καθαρισμού και τις μεθόδους καθαριότητας που θα χρησιμοποιηθούν για την παροχή των δημοπρατούμενων υπηρεσιών, αποτύπωσε με την προσβαλλόμενη απόφαση την κρίση της περί του μη «ασυνήθους» κόστους της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας «*****» όπως και των προσφορών των λοιπών διαγωνιζομένων, οι οποίες κατά την κρίση της δεν εμφανίζουν αξιόλογες μεταξύ τους διαφοροποιήσεις. Ειδικά αναφορικά με την προσφορά της νυν προσωρινής αναδόχου-παρεμβάινουσας εταιρίας «*****» η αναθέτουσα αρχή στήριξε την κρίση της αυτή στις διευκρινίσεις που παρείχε η τελευταία σχετικά με το κόστος των αναλωσίμων της προσφοράς της, αντικρούοντας με αυτές, κατά τα εκτεθέντα στη σκέψη 15 της παρούσας, τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς. Άλλωστε, όπως τονίζει η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της, στην διακήρυξη δεν τίθενται δεσμευτικοί όροι σε σχέση με την ποσότητα αναλωσίμων και τις τεχνοτροπίες καθαριότητας που θα χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος, στοιχεία στα οποία η προσφεύγουσα είχε δομήσει τους προβληθέντες στην προηγούμενη με ΓΑΚ 635/2019 Προσφυγή της ισχυρισμούς περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας «*****». Όμως, ως ήδη εκτέθηκε, η πλέον προσωρινή ανάδοχος-παρεμβάινουσα εταιρία «*****» ορθώς αντέκρουσε με τις διευκρινίσεις της τα στοιχεία αυτά, παραπέμποντας στα στοιχεία της προσφοράς της για την τεκμηρίωση του εσφαλμένου των μαθηματικών υπολογισμών που προβλήθηκαν με την με ΓΑΚ 635/2019 Προσφυγή αλλά και απορρίπτοντας ως αυθαίρετους τους συλλογισμούς της συνδιαγωνιζόμενης της και νυν προσφεύγουσας εταιρίας «*****» τόσο για τις υποτιθέμενες ποσότητες ανάλωσης των απορρυπαντικών όσο και για την παράλληλη χρήση αυτών για τον καθαρισμό κάθε φορά όλων των τ.μ. των χώρων για τους οποίους

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

προορίζονται. Επί τη βάσει αυτών των στοιχείων η προσβαλλόμενη απόφαση κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη, σε κάθε δε περίπτωση δεν προκύπτει ότι η ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής περί τη μη κατάγνωση ασυνήθως χαμηλού ύψους της οικονομικής προσφοράς της νυν προσωρινής αναδόχου-παρεμβαίνουσας εταιρίας έλαβε χώρα καθ' υπέρβαση των άκρων ορίων της ευχέρειας αυτής (ΑΕΠΠ 49/2018, 1329/2019, 1362/2019, 1399/2019).

18. Ενόψει των ανωτέρω, η υπόψη Προδικαστική Προσφυγή απορρίπτεται και γίνεται δεκτή η ασκηθείσα Παρέμβαση.

19. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα, ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό *****, ποσού 7.548,39 ευρώ πρέπει να καταπέσει.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την Παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του προσκομισθέντος παραβόλου ποσού 7.548,39 Ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 10 Ιανουαρίου 2020 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 23 Ιανουαρίου 2020.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αριθμός απόφασης: 88 / 2020

Μαρία-Ελένη Σιδέρη

Αργυρώ Τσουλούφα